

مردی که محبوب شاهان قاجار بود

۹ دی ۱۳۹۳ ساعت ۱۶:۰۶

میرزا غلامرضا اصفهانی به‌عنوان یکی از نوابغ خوشنویسی ایران سال‌ها محبوب پادشاه‌های قاجار بود. او باعث شد آوازه‌ی هنر ایرانی در خارج از مرزهای ایران بپیچد. دهم دی ماه سال‌روز درگذشت اوست.

میرزا غلامرضا اصفهانی در سال ۱۲۴۶ متولد شد. پدرش به‌خاطر این‌که پسری نداشت، به امام رضا (ع) متوسل شد و وقتی در سال ۱۲۴۶ خداوند به او فرزند پسری عطا می‌کند، نام او را «غلامرضا» گذاشت. غلامرضا اصفهانی در کودکی تمام قرآن را حفظ کرد و به درس و مکتب بسیار علاقه‌مند بود.

هنر خوشنویسی در دوره‌ی قاجار به شکوفایی رسید و هنرمندانی در این دوره پا به عرصه گذاشتند که نام ایران را با این هنر در دنیا بر سر زبان‌ها انداختند. میرزا رضا کلهر، میرحسین خوشنویس‌باشی، میرزا کاظم، میرزا عباس نوری و آقا فتحعلی حجاب شیرازی از جمله‌ی این هنرمندان بودند و میرزا غلامرضا هم توانست بین این ستاره‌های هنر به‌خوبی بدرخشد و محبوب پادشاه‌های قاجار شود.

میرزا غلامرضا اصفهانی به‌خاطر مهارتش در دو خط نستعلیق و شکسته‌نستعلیق به دربار محمدشاه و ناصرالدین‌شاه قاجار فراخوانده شد و به معلمی شاهزادگان قاجاری مشغول شد. پیشرفت او به حدی بود که در ۲۵ سالگی ۲۰۰ شاگرد داشت. شیوه‌ی او در خوشنویسی را از محکم‌ترین و قوی‌ترین شیوه‌های خوشنویسی می‌دانند و آثارش را از زیباترین آثار باقی‌مانده از هنرمندان خوشنویس عهد قاجار به‌شمار می‌آورند. او در ترکیب‌بندی حروف و کلمات استاد زمان خود بود.

محبوبیت او در دربار باعث شد مورد حسادت قرار گیرد و به اتهامی به زندان بیفتد و به اعدام محکوم شود. البته وساطت نزدیکان شاه و شاگردان زیادی که در دربار داشت، باعث از بین رفتن خشم ناصرالدین‌شاه و آزادی او شد. این اتفاق سهم زیادی در از بین رفتن موقعیت میرزا در دربار داشت و او تلاش بسیاری کرد تا دوباره موقعیت گذشته را به‌دست آورد.

خط میرزا غلامرضا اصفهانی

آثار و شهرت این خوشنویس نه‌تنها در ایران، بلکه در بسیاری از کشورهای جهان و در زمان حیاتش نمود داشته است. آثار او را

پادشاه‌های هندی در مجموعه‌های خود نگه‌داری می‌کردند و معیرالممالک نیز در یادداشتی که از سفرش به اروپا باقی مانده، گفته است که عکس میرزا و اثری از او را در تالاری که به نام مردان بزرگ جهان مزین بوده، دیده است.

میرزا علاوه بر خوشنویسی، شعر هم می‌گفت و تخلص «غزال» را برای خود انتخاب کرده بود. همچنین این هنرمند چند جلد کتاب و رساله نوشته است که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به «رساله تحفه‌الوزرا»، «رساله‌ای در اصطلاحات صوفیه»، «گلستان سعدی به خط شکسته»، «سفرنامه حاج سیاح» و تعداد زیادی قطعات و سیاه‌مشق‌های نستعلیق و شکسته‌نستعلیق اشاره کرد.

آثار این هنرمند خوشنویسی در موزه‌ها و مراکز هنری مختلفی از جمله کتابخانه سلطنتی، کتابخانه مجلس شورای ملی، کتابخانه ملی، کتابخانه حاج حسین آقا ملک، کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، کتابخانه ملی پاریس و کتابخانه خصوصی مرحوم سیدنصرالله تقوی نگهداری می‌شود.

میرزا غلامرضا اصفهانی وقتی ۵۴ ساله بود، صاحب فرزند پسری شد که در کودکی به علت ابتلا به بیماری از دنیا رفت و تأثیر زیادی در روحیه‌ی پدرش گذاشت، به‌حدی که میرزا آرزوی مرگ خود را کرد.

او چهار سال پس از این اتفاق، در سال ۱۳۰۴ درگذشت و در باغ میرزا حسین خان سپهسالار در چشمه‌علی شهرری به خاک سپرده شد.

منبع: ایسنا

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۹۱۲۶/قاجار-شاهان-محبوب-مردی>